Balio Sruogos laiškas Vandai Daugirdaitei, 1923-12-20, iš Miuncheno – į Būgius

Tu prieš Kalėdas baigi savo vertimą.

Tu prieš Kalėdas baigi savo vertimą [1]. Reikia naujo pasirūpinti. Kad aš būčiau Kaune, aš galėčiau tai padaryti, bet dabar – tai būtų gerai, kad tu tai pabandytum. Šiuo reikalu parašyk laišką Voldemarui [2], Girai [3]. Jie turi reikalų su Knygų leidimo komisija, gal jie ką galėtų rekomenduoti ar pasiūlyti. Paskui parašyk laišką ir [„]Švyturiui[“]. Šiuo reikalu pasiųsk Rinkevičiui [4] ir mano čia pridėtą laišką [5]. Romaną, kad ir Rolland'o [6][,] gali pasiimti drąsiai – vis tiek padarysi, ir aš pasistengsiu tau padėti. Juk reikalas eina apie galimybę mokslą baigti – reikia daryti visa, kas galima. [„]Švyturiui[“] konkretingai pasiūlyk Rolland'o „Meister Breugnon“ – pernai jis buvo sutikęs, gal ir šįmet sutiks. O gal jis savo ką pasiūlys – vis viena sutik, nes juk reikia pragyventi.

O gal dar Vaclovas [7] ką padėtų arba Rimka? [8] Jiems irgi parašyk. Kokiuo nors būdu vis viena kur nors gausi.

Man čia toli gyvenant sunkiau kas padaryti – baisiai ilgai viskas daros ir netikra. O dabar jau tu turi savo markę. Jei kas bus – ką galėsiu – padėsiu. Gerai, Vanduk?

„Lietuvos“ negaunu. Kur buvo tavo str. apie Gobelius – atsiųsk tą numerį.

Labų dienų Tėvui [9].

TavBol

Ketvirtadienis.

KOMENTARAI

[1] Vanda Daugirdaitė nuo 1921 m. rudens iki 1923 m. pabaigos iš prancūzų kalbos vertė helenistų Alfredo ir Moirice'o Croiset parengtą Graikų literatūros istorijos vadovėlį. „Šitas vertimas buvo aprobuotas ir Švietimo ministerijos priimtas su pastaba, kad jis kiek taisytinas. Jis nebuvo išspausdintas, nes prof. Šilkarskis, pradėjęs dėstyti graikų literatūros istoriją, pasistengė, kad universiteto studentams būtų išspausdintas jo parašytasis vadovėlis – nors prof. Šilkarskis buvo mūsų draugas“ (žr. Balio Sruogos laiškas Vandai Daugirdaitei, iš Kauno – į Būgius, 1921-10-16, Vandos Sruogienės mašinraštis, Vandos Sruogienės pastaba, in: *BLKMČ, KC PENN*, l. 29–30).

[2] Augustinas Voldemaras (1883–1942), istorikas. 1922–1926 m. Lietuvos universiteto profesorius. Jis turėjo peržiūrėti Vandos Daugirdaitės atliktą vertimą ir rekomenduoti jį leidybai: „Dėlei esamo vertimo („Liter. istorija“) aš buvau klausęs Leid. komisijos laišku, tai Šilinis man parašė, kad kol kas dar klausimas neišspręstas – lauks, kol Voldemaras vertimą peržiūrės. Matyt, Leidimo komisija lauks Voldemaro nuomonės. Kad Voldemaras vertimą priims ir kad jis patars duoti toliau – aš neabejoju“ (žr. Balio Sruogos laiškas Vandai Daugirdaitei, iš Baibokų – į Būgius, 1922-09-09, in: *LLTI BR*, f. 53, b. 689, l. 2r).

[3] Liudas Gira (1884–1946), rašytojas. 1922–1925 m. Valstybės dramos teatro direktorius.

[4] Jonas Rinkevičius (1887–1958), knygų leidėjas, vienas iš „Švyturio“ leidyklos, veikusios 1922–1931 m. Kaune, įkūrėjų.

[5] Balys Sruoga pridėjo Vandą Daugirdaitę, vertėją iš prancūzų kalbos, rekomenduojantį laišką leidėjui Jonui Rinkevičiui:
„Rinkevičių Jonai,
Mano nuomone, Tu ant manęs piktas, bet kai Dievas duos – kada nors pasiaiškinsi, ir tikiuos – kad Tau širdis atsileis.
Šiuo tarpu aš noriu ne apie griekus, o tik biznio reikalu.
Pernai, rudeniop, atmeni, aš siūliau padaryti sutartį dėlei vertimo į „Švyturio“ „Jaunimo biblioteką“. Bet pernai man sukliudė Šv. ministerija, kuriai aš turėjau padarytą sutartį ištesėti. Šiais metais su Šv. ministerijos piemenų, atsiprašau, „Knygų leidimo“ komisija baigiau visus interesus ir pasisiūlytau „Švyturiui“.
Šiuo tarpu aš norėčiau Jums rekomenduoti vertėją p-lę V. Daugirdaitę, kuri pilnai atitiktų jūsų reikalavimams dėl „Jaunimo bibliotekos“. 1) Jos „literatūros stažas“ – 2 metai darbo „Lietuvos“ red. 2) Ji išvertė Šviet. ministerijai iš prancūzų kalbos Croiset „Graikų literatūros istorija“ – 58 lankų veikalą. 3) Iš žymesnių literatūros darbų tektų pažymėti, kad ir str. „Voldemaras Bonsels“ („Skaitymai“, XXIII kn.).
Vadinas, galite turėti medžiagos, kad vertėja pasitikėti. Šiuo tarpu aš patarčiau, ypatingai atsižvelgamas į tai, kas eis Lietuvoj ir Amerikoj, – Romain'o Rolland'o raštus, ypač „Meister Brengnion“ (apie tai ž. mano str. „Skaitymuose“) arba V. Bonsels'o „Indienfart“. O gal jūs – „Švyturys“ – turėtumėt savo pasiūlymų? Tik geriau iš prancūzų kalbos.
Tačiau vertimų, kuriuos atliks p-lė V. Daugirdaitė, galutina redakcija pasilieka mano, už kuriuos aš savo marke atsakau, nes juos peržiūrėsiu.
Manau, ir „Švyturiui“ būt neblogai, ir duotumėt žmonėms baigt mokslus.
Kadangi aš į Lietuvą atvažiuot šiuo tarpu negaliu, tai sutartį geriau daryti su p-le V. Daugirdaite.
Tavo
Balys Sruoga (Balio Sruogos laiškas Jonui Rinkevičiui, iš Miuncheno – į Kauną, 1923-12-20, in: LLTI BR, f. 53, b. 695, l. 1r–v).

[6] 1919 m. parašytas prancūzų rašytojo Romaino Rollando (1866–1944) romanas *Kola Brenjonas* (Colas Breugnon). Plačiau apie Romainą Rollandą žr. Balys Sruoga, „Naujas idealizmo istorijos lapas“, in: *Skaitymai*, Kaunas, kn. XVIII, 1922, p. 74–111. Balys Sruoga dar prieš metus planavo, kad šio kūrinio vertimo iš prancūzų kalbos imtųsi Vanda Daugirdaitė, o jį išleisti galėtų „Švyturio“ leiykla: „Bet aš turiu kitą mintį. Jeigu kartais „Švytury“ galima gauti geresnes sąlygas arba tomis pačiomis sąlygomis lengvesnį vertimą, arba pagaliau tokiomis pat sąlygomis ir tokį pat vertimą, tai tuomet Leid. komisijoj aš pakeliu mažutį skandalą ir su ja atsisveikinu. Aš joje norėčiau daugiau fasono laikyti. Tik, žinoma, jei „Švytury“ sąlygos būtų kur kas blogesnės, tai tuomet tektų taikinties prie Leidimo komisijos. Bet jeigu Leidim. komis. mes nebenorėsime, tai „Švytury“ vertimas patikrintas. Su Rinkevičiu principiniai sutikom, ir jis pasakė, kad jau vis viena, kaip sutartis padaryta. Vertimą, be abejonės, tenka rinktis kuo lengviausią, tik joks romanas nebus sunkesnis ir nuobodesnis už tą nelaimingą literatūros istoriją. „Švyturiui“ labai tinka, kad iš prancūzų kalbos“ (žr. Balio Sruogos laiškas Vandai Daugirdaitei, iš Baibokų – į Būgius, 1922-09-09, in: *LLTI BR*, f. 53, b. 689, l. 2r).

[7] Vaclovas Biržiška (1884–1956), bibliografas, teisininkas, publicistas. Nuo 1922 m. Lietuvos universitete dėstė teisę, bibliografiją ir knygos istoriją. Nuo 1923 m. – Lietuvos universiteto bibliotekos direktorius.

[8] Albinas Rimka (1886–1944), ekonomistas. Nuo 1923 m. dėstė ekonomiką Lietuvos universitete.

[9] Kazimieras Daugirdas (1865–1946), Vandos Daugirdaitės tėvas. Nuo 1922 iki 1933 m. buvo Medemrodės girininkas.